

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av försäkringsbolagslagen och vissa lagar som har samband med den

Till ekonomiutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av försäkringsbolagslagen och vissa lagar som har samband med den (RP 43/2026 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för utlåtande till ekonomiutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Daniela Fredman, social- och hälsovårdsministeriet
- sakkunnig Maisa Meritähti, justitieministeriet
- ersättningschef Elina Muukkonen, Patientförsäkringscentralen.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- dataombudsman Anu Talus, dataombudsmannens byrå.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Regeringen föreslår ändringar i försäkringsbolagslagen (521/2008) och ett flertal andra lagar. Syftet är att nationellt genomföra ändringarna i det så kallade Solvens II-direktivet som gäller upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet. Utöver de ändringar som genomförandet av direktivet förutsätter föreslås det att försäkringsbolagslagen kompletteras med en skyldighet för försäkringsbolagen att bereda sig på allvarliga störningssituationer i normala förhållanden.

Regeringen föreslår också ändringar i lagen om sjömanspensioner (1290/2006), lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) och lagen om Patientförsäkringscentralen (949/2019), som alla hör till social- och hälsovårdsutskottets ansvarsområde. Det föreslås att hänvisningarna till hållbarhetsrapporter och granskare av hållbarhetsrapporteringen stryks i lagen om sjömanspensioner och lagen om pension för lantbruksföretagare. Det föreslås också att det i lagen om Patientförsäkringscentralen tas in bestämmelser om Patientförsäkringscentralens rätt att

Utlåtande ShUU 9/2026 rd

lämna ut uppgifter till det försäkringsbolag som beviljat patientförsäkringen. Social- och hälsovårdsutskottet anser att de föreslagna ändringarna som gäller utskottets ansvarsområde är motiverade och tillstyrker till dessa delar lagförslagen utan ändringar.

De ändringar som föreslås i lagen om sjömanspensioner och lagen om pension för lantbruksföretagare hänför sig till proposition RP 38/2026 rd med förslag till lagar om ändring av bokföringslagen och 1 kap. 1 § och 3 kap. 5 a § i revisionslagen, som för närvarande behandlas i riskdagen. I den propositionen föreslås det att hållbarhetsrapporteringen lindras bland annat så att 7 kap. om hållbarhetsrapportering i bokföringslagen inte tillämpas på Sjömanspensionskassan och Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Därför är det nödvändigt att styrka hänvisningarna till hållbarhetsrapporter och granskare av hållbarhetsrapporteringen i lagen om sjömanspensioner och lagen om pension för lantbruksföretagare.

De föreslagna bestämmelserna i 20 § i lagen om Patientförsäkringscentralen om Patientförsäkringscentralens rätt att lämna ut uppgifter till det försäkringsbolag som beviljat patientförsäkringen är nödvändiga för att förtydliga rättsläget. Den gällande lagen innehåller inte några uttryckliga bestämmelser om utlämnande av uppgifter mellan Patientförsäkringscentralen och det medlemssamfund som beviljat försäkringen. Regleringen enligt Solvens II-direktivet och försäkringsbolagslagens allmänna bestämmelser om utlämnande av uppgifter lämpar sig inte till alla delar för patientförsäkringssystemet, där Patientförsäkringscentralen har hand om patientskador. Enligt propositionen har Patientförsäkringscentralen rätt att till det försäkringsbolag som beviljat patientförsäkringen lämna ut uppgifter om ett skadefall, om uppgifterna är nödvändiga för att försäkringsbolaget ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt försäkringsbolagslagen. Sådana uppgifter är enligt propositionen uppgift om den sjukdom, skada eller övriga orsak, till följd av vilken patienten sökte sig till vård eller undersökningar, uppgift om undersökning, behandling och vård eller någon annan motsvarande åtgärd eller försummelse av sådan, en beskrivning av skadefallet och orsakerna till det, patientskador till följd av det samt ersättningsbeslutet, uppgift om ersättningar som betalats för en patientskada, uppgift om andra patientskador som hänför sig till samma skadefall och andra nödvändiga med dessa jämförbara uppgifter om skadefallet. Enligt propositionen ska uppgifterna lämnas ut i pseudonymiserad form, alltså utan uppgifter som specificerar en person.

Vid utskottets sakkunnigutfrågning föreslog justitieministeriet att utskottet överväger om bestämmelsen om att lämna ut uppgifter bör placeras i 58 § i patientförsäkringslagen (948/2019) i stället för i 20 § i lagen om Patientförsäkringscentralen. Patientförsäkringslagen gäller ersättning ur patientförsäkringen för personskador som orsakats en patient i samband med hälso- och sjukvård. I 58 § i den lagen föreskrivs det om Patientförsäkringscentralens skyldighet att lämna ut de uppgifter som är nödvändiga för utövande av pensionsanstaltens regressrätt. Lagen om Patientförsäkringscentralen gäller i sin tur Patientförsäkringscentralens verksamhet och 20 § i den lagen innehåller bestämmelser om Patientförsäkringscentralens tystnadsplikt och rätt att lämna ut uppgifter. I bestämmelsen hänvisas det till 30 kap. 1, 3 och 4 § i försäkringsbolagslagen, som innehåller bestämmelser om sekretess för försäkringsbolag och om undantag från sekretessen. Bestämmelserna tillämpas också på Patientförsäkringscentralen.

Social- och hälsovårdsutskottet anser utifrån uppgifter från social- och hälsovårdsministeriet att det är ändamålsenligt att föreskriva om utlämnande av uppgifter på det föreslagna sättet i lagen

Utlåtande ShUU 9/2026 rd

om Patientförsäkringscentralen. De ändringar som nu föreslås preciserar och kompletterar bestämmelserna i 20 § i den gällande lagen om Patientförsäkringscentralen om centralens rätt att för försäkringsverksamhet och utbetalning av ersättningar lämna ut uppgifter om en försäkringshändelse till det försäkringsbolag som beviljat en patientförsäkring för att fullgöra skyldigheterna enligt försäkringsbolagslagen. Uppgifterna som lämnas ut påverkar dock inte handläggningen av enskilda ärenden som gäller patientskador. Syftet med skyldigheten att lämna uppgifter enligt 58 § i patientförsäkringslagen är däremot att säkerställa att pensionsanstalten kan betala ut rätt belopp för att undvika återkrav. Skyldigheten har således direkt samband med de ersättningar som pensionsanstalten betalar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottet föreslår

att ekonomiutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 12.5.2026

I den avgörande behandlingen deltog

vice ordförande Mia Laiho saml
medlem Kim Berg sd
medlem Maaret Castrén saml
medlem Bella Forsgrén gröna
medlem Aki Lindén sd
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Ville Merinen sd
medlem Aino-Kaisa Pekonen vänst
medlem Minna Reijonen saf
medlem Anne Rintamäki saf
medlem Päivi Räsänen kd
medlem Pia Sillanpää saf
medlem Oskari Valtola saml
medlem Ville Väyrynen saml
medlem Henrik Wickström sv.

Sekreterare var

utskottsråd Sanna Pekkarinen.